

**Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtári Szolgálat Szervezeti és
Működési Szabályzatának 3. sz. függeléke**

**Szabályzat a muzeális értékű dokumentumok kezelésére és feldolgozására az Egyetemi
Könyvtári Szolgálat tagkönyvtáraiban**

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 93. § (2) bekezdés 1) pontjának felhatalmazása alapján kiadott, a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról szóló 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) – amelynek hatálya kiterjed a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény szerinti nyilvános és nem nyilvános könyvtárak muzeális dokumentumaira – 3. § (2) értelmében a muzeális dokumentumokat őrző könyvtár a muzeális dokumentumok szakszerű kezelésére vonatkozó szabályokat szabályzatban rögzíti. Jelen szabályzat a Rendeletnek megfelelően készült.

1. §

(1) A Rendeletnek megfelelően az Egyetemi Könyvtári Szolgálat (a továbbiakban: EKSZ) tagkönyvtárainak muzeális dokumentumai a következők:

- a) a teljes kéziratos állomány;
- b) az 1851 előtt Magyarországon megjelent könyvtári dokumentumok;
- c) az 1851 előtt külföldön megjelent hungaricumok;
- d) az 1800 előtt külföldön megjelent dokumentumok;
- e) mindazok a dokumentumok, melyek az adott tagkönyvtár gyűjtőkori szabályzata alapján végleges archiválási kötelezettséggel bírnak;
- f) minden olyan nem a hivatali működés során keletkezett dokumentum vagy nyomtatott dokumentum, mely jelentős
 - történeti értéket hordoz az ország és a gyűjtemény szempontjából,
 - tudományos értéket képvisel külső megjelenésére (kötés, díszítés, írásanyag) vagy egykori tulajdonosára tekintettel,
 - különlegességnek vagy ritkaságnak számít valamely egyéb okból;
- g) minden olyan nem hagyományos dokumentum (hang-, kép-, film-, video-, elektronikus dokumentum), mely az f) pont szerint muzeális értékkel bír.

(2) A muzeális dokumentumok feldolgozása során a XVI-XVIII. századi nyomtatványok prioritást élveznek az 1801 utáni nyomtatványokkal szemben..

(3) A Rendeletben az 1701 előtti külföldön megjelent dokumentumok vonatkozásában alkalmazott előírást az ELTE esetében az 1800 előtti kiadványokra is alkalmazni kell.

2. §

(1) Az 1. § (1) bekezdés f)–g) pontokban felsorolt, tagkönyvtárban őrzött dokumentumok muzeálissá minősítéséről külön munkabizottság dönt, melynek tagjai hivatalból:

- a) az adott tagkönyvtár mindenkor vezetője,
- b) a Könyvtári Tanács elnöke,
- c) az Egyetemi Könyvtár főigazgatója által az EKSZ tagkönyvtáraiból kijelölt régi könyves szakember,
- d) a fenntartó képviselője,

(2) Az (1) bekezdés szerinti munkabizottság döntései meghozatalakor fellépő szavazati egyenlőség esetén az Egyetemi Könyvtár főigazgatója által az EKSZ tagkönyvtáraiból kijelölt régi könyves szakember dönt.

3. §

- (1) A muzeális dokumentumok megőrzésének és hozzáférhetőségének személyi és tárgyi feltételeit a tagkönyvtár fenntartója köteles biztosítani.
- (2) A muzeális dokumentumokat a tagkönyvtár külön tárolja, épségüket őrzi, azokat szakszerűen kezeli és óvja. Ennek részleteit lásd a csatolmányban.
- (3) Az 1. § (1) bekezdés f)–g) pontokban felsorolt, tagkönyvtárban őrzött muzeális dokumentumok esetében a tagkönyvtár a katalogizálás során példányonként jelzi a dokumentum muzeális jellegét, jellemzőit.
- (4) Az 1. § (1) bekezdés a)–d) 1) pontok alatt felsorolt muzeális dokumentumokhoz tartozó gyarapodást, illetve a meglévő állományban beállt változásokat a tagkönyvtár bejelenti az Országos Széchényi Könyvtárnak.

A muzeális dokumentumok használata

4. §

- (1) A tagkönyvtár a jelzett dokumentumok használatát úgy teszi lehetővé, hogy azok állaga ne romolhasson.
- (2) A muzeális dokumentumok csak helyben használhatók, amennyiben azt állapotuk megengedi. A facsimile formában vagy digitális változatban hozzáférhető dokumentumok eredetiben csak az adott tagkönyvtár vezetőjének engedélyével használhatók, a kutatás számára is.
- (3) A muzeális dokumentumok reprográfiaja az adott tagkönyvtár vezetőjének, illetve megbízottjának engedélyéhez kötött. A másolás a dokumentum állapotát nem veszélyeztetheti. A reprodukálás kizárólag a szerzői jogok figyelembevételével végezhető el.
- (4) A muzeális dokumentumok kiállításra, illetve tudományos célra történő kölcsönadásáról országon belül és külföldre az adott tagkönyvtár vezetője dönt. A kölcsönadás szabályaira vonatkozóan mértékadó az Egyetemi Könyvtár kölcsönadási gyakorlatát rögzítő kölcsönbérleti szerződés, amelynek mintáját a főtítkárral egyetértésben az Egyetemi Könyvtár főigazgatója teszi közzé. A kivitelre vonatkozó legfelső szintű engedélyező hatóság a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal. A kölcsönadásról (a kulturális javak kiviteléről szóló, 3911/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló 1993. március 30-i 752/93/EGK bizottsági rendelet és a kulturális javak kiviteléről szóló 2008. december 18-i 116/2009/EK tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket tartalmazó,) a kulturális javak kiviteli engedélyezéséről szóló 14/2010. (XI. 25.) NEFMI rendelet rendelkezik.
- (5) Vitás vagy vitatható esetekben segítséget nyújtanak a Könyvtári Tanácsnak a muzeális állomány kezelésére és feldolgozására létrejött munkacsoportja tagjai.

Leltározás

5. §

A muzeális állomány leltározására vonatkozó mértékadó rendelkezéseket a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról szóló 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet tartalmazza. A leltározásnak a teljes állományra ki kell terjednie.

6. §

(1) Muzeális dokumentumot a szerzeményi állomány-nyilvántartásból csak akkor lehet törölni, ha az kétséget kizáróan megsemmisült; illetve másik közgyűjteménybe került. Az elveszett dokumentumot nem lehet törölni, kizárólag az elvesztés tényét kell rögzíteni.

(2) 1. § (1) bekezdés a)–d) pontokhoz tartozó dokumentum törlésére kizárólag jegyzőkönyv melléklésével kerülhet sor.

7. §

(1) Az EKSZ tagkönyvtárak muzeális dokumentumainak feldolgozása előtt kötelező a konzultáció az Egyetemi Könyvtár illetékes osztályával.

(2) A muzeális dokumentumok feldolgozásának mértékadó szabályzatát a Régi könyvek bibliográfiai leírásának magyar nyelvű szabályzata¹ tartalmazza.

Csatolmány:

A muzeális dokumentumok kezelése és megóvása

¹ A hozzáférés módja: http://ww2.mokka.hu/files/mokka_r/regi_konyvek_feldolgozasa.pdf
A letöltés ideje: 2019.07.02.